

Betænkning afgivet af Ældreudvalget den 11. december 2024

Betænkning

over

Forslag til ældrelov

[af ældreministeren (Mette Kierkgaard)]

1. Ændringsforslag

Ældreministeren har stillet 2 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Indstillinger

Et *flertal* i udvalget (udvalget med undtagelse af EL og DF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* i udvalget (EL) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme for de stillede ændringsforslag.

Et *andet mindretal* i udvalget (DF) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme imod de stillede ændringsforslag.

Siumut, Inuit Ataqatigiit, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ved betækningsafgivelsen ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

3. Politiske bemærkninger

Danmarksdemokraterne

Danmarksdemokraternes medlemmer af udvalget bakker op om lovforslaget og en ny ældrelov, der skal sikre, at plejen og omsorgen for landets ældre i højere grad tilrettelægges med afsæt i borgernes ønsker, og som giver medarbejderne arbejdsglæden og muligheden for at bruge deres faglighed tilbage. I den forbindelse er Danmarksdemokraterne særlig positive over for, at ældreplejen fremover tilrettelægges i faste teams, så de ældres hjem ikke er en baneværd, men det i højere grad er kendte ansigter, der kommer i de ældres hjem. Det skaber tryghed og bedre pleje for borgeren og mere trivsel og arbejdsglæde for medarbejderne. Samtidig er det afgørende for Danmarksdemokraterne, at en ny ældrelov fører til et øget frit valg og større selv-

bestemmelse for den ældre. I den forbindelse bakker Danmarksdemokraterne op om, at der i fremtiden sikres et langt bedre samarbejde mellem offentlige og private leverandører på ældreområdet. Det er der brug for, hvis vi skal imødekomme de udfordringer, vi står over for, med en virkelighed, hvor mange lever længere og bedre liv, men hvor flere også vil få brug for pleje og omsorg i alderdommen.

I den forbindelse bemærker Danmarksdemokraterne, at det er vigtigt, at omstillingen til den nye helhedspleje ikke fører til færre private leverandører, når der stilles krav til at kunne levere alt fra praktisk hjælp til sygepleje. Danmarksdemokraterne bakker op om en helhedsorienteret ældrepleje, hvor borgeren har mulighed for at få den hjælp, borgeren har behov for. Derfor vil partiet følge udviklingen tæt og fortsætte drøftelserne med aftalekredsen, såfremt de nye krav og implementeringsfrister bliver et bånd for de ældres frie valg i særlig landets land- og yderområder, hvor mange mindre leverandører leverer enkeltydelser i dag, der både udgør en del af kernen i helhedsplejen, men også enkeltydelser, for hvilket det ikke nødvendigvis er tilfældet, f.eks. indkøbs- og tøjvaskeordninger. Danmarksdemokraterne mener, at det er u hensigtsmæssigt, hvis disse leverandører ikke fremadrettet kan understøtte arbejdet i ældreplejen og fortsat levere ydelser til borgerne.

Danmarksdemokraterne havde gerne set, at sygeplejen blev skrevet ind i ældreloven allerede nu, men partiet er dog tilfredse med, at det med en ny sundhedsreform er besluttet, at sygeplejen skrives ind i loven på et senere tidspunkt i relation til arbejdet i ældreplejen. Dermed kommer loven til at matche virkeligheden i ældreplejen.

Enhedslisten

Enhedslistens medlem af udvalget mener, at der er behov for mere helhed og større fleksibilitet i ældreplejen, så indholdet af den konkrete daglige hjælp til borgerne i højere grad bygger på en dialog mellem borgere og medarbejdere. De ældres selvbestemmelse skal understøttes bedre, og

medarbejderne skal have større råderum til at bruge deres faglighed til fra dag til dag at vurdere, hvad den ældres behov er. Det er således positivt, at der med lovforslaget gøres op med en rigid opdeling af hjælpen i enkeltydelser til fordel for en helhedsorienteret tilgang. Gennemførelsen af en helhedsorienteret pleje vanskeliggøres imidlertid af den generelt dårlige personalebemanding, ligesom det store antal ufaglærte medarbejdere kan være en udfordring i forhold til den daglige vurdering af, hvilken hjælp den enkelte borger har brug for.

Der er derfor behov for at sikre, at de ældre har gode muligheder for at klage, hvis de oplever, at de ikke får den hjælp, de har behov for. Lovforslaget sikrer ikke sådanne muligheder. Tværtimod indebærer lovforslaget en svækkelse af de ældres retssikkerhed, sådan som det påpeges i en række høringssvar. Det gælder både i forhold til mulighederne for at klage over indholdet af de sammenhængende og rummelige pleje- og omsorgsforløb og den manglende mulighed for at klage over den konkrete hjælp, der fastlægges gennem det, lovforslaget beskriver som faktisk forvaltningsvirksomhed.

Den utilstrækkelige retssikkerhed fremstår stærkt bekymrende i forhold til borgere under folkepensionsalderen. Lovforslaget åbner vide rammer for, at den enkelte kommune kan træffe beslutning om, hvorvidt borgere under folkepensionsalderen med handicap eller demens skal tildeles hjælp efter ældreloven eller serviceloven, og borgerne vil være afskåret fra at klage over den kommunale afgørelse herom til Ankestyrelsen.

Enhedslisten skal samtidig beklage, at der med lovforslaget sker en afskaffelse af de lovfastsatte forebyggende hjemmebesøg og mulighederne for praktisk støtte til madlavning. Af disse årsager kan Enhedslisten ikke støtte lovforslaget.

Dansk Folkeparti

Dansk Folkepartis medlem af udvalget kan ikke støtte lovforslaget, da lovforslaget samlet set ikke styrker ældreplejen, men tværtimod forringer de ældres vilkår. Der bliver skåret i de vigtige ældretilsyn, og med aftalen accepterer man det ringe serviceniveau på ældreområdet. Derudover fastholder aftalen generelt de alt for lave standarder på ældreområdet og forringer på visse områder vilkårene yderligere. Med lovforslaget fastholdes det kritisk lave antal plejepersonale, og der stilles ingen klare krav om grundlæggende ydelser som regelmæssige bade, rengøring eller ordentlig mad. Alt dette er helt uforeneligt med Dansk Folkepartis holdninger og ønsker for en værdig ældrepleje. Hertil kommer, at aftalen ikke imødekommer udfordringen med den store mangel på plejepersonale eller etablering af de nødvendige plejehjemspladser, selv om behovet vokser, som flere ældre får det behov. Kommunerne bliver heller ikke forpligtet til at inddrage pårørende eller til at levere et minimumsniveau for pleje og omsorg til de ældre.

Helt grundlæggende sikrer ældreaftalen ikke mere omsorg, pleje eller menneskelige relationer til vores ældre. Fokus ligger for meget på de ressourcestærke ældre og den kommunale administration, mens de, der har allermost be-

hov for hjælp, bliver fuldkommen overset. Med dette som baggrund kan Dansk Folkeparti ikke støtte lovforslaget.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af *ældreministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af DF):

Til § 20

1) I *stk. 1, 1. pkt.*, udgår »stk. 2 og«.
[Lovteknisk justering]

Til § 46

2) I *stk. 6* indsættes efter »om at udføre hjælp eller støtte«:
»m.v.«
[Lovteknisk justering]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Af lovtekniske årsager foreslås det, at henvisningen til *stk. 2* udgår, da *stk. 2* ikke er en undtagelse fra hovedreglen i *stk. 1*.

Til nr. 2

Af lovtekniske årsager foreslås det, at »hjælp eller støtte« ændres til »hjælp eller støtte m.v.«, så begrebsanvendelsen i *stk. 6* ensrettes, da der ikke er tilsigtet en indholdsmæssig forskel.

5. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 7. november 2024 og var til 1. behandling den 21. november 2024. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Ældreudvalget.

Oversigt over lovforslagets sagsforløb og dokumenter

Lovforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under lovforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 2 møder.

Teknisk gennemgang

Ældreministeren og embedsfolk fra Ældreministeriet har den 13. november 2024 over for udvalget afholdt en teknisk gennemgang af lovforslaget.

Høringssvar

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og ældreministeren sendte den 22. august 2024 dette udkast til udvalget, jf. ÆLU alm. del – bilag 62, folketingsåret 2023-24. Den 7. november 2024 sendte ældreministeren høringssvarene og et høringssnotat til udvalget.

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt 7 bilag på lovforslaget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har under udvalgsarbejdet modtaget 1 skriftlig henvendelse om lovforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har under udvalgsarbejdet stillet 13 spørgsmål til ældreministeren til skriftlig besvarelse, som ministeren har besvaret.

Louise Mehnke (S) Birgitte Vind (S) Camilla Fabricius (S) Gunvor Wibroe (S) Maria Durhuus (S) Matilde Powers (S) Rasmus Horn Langhoff (S) Sara Emil Baaring (S) Thomas Jensen (S) Hans Christian Schmidt (V) Anni Matthiesen (V) Preben Bang Henriksen (V) Erling Bonnesen (V) Monika Rubin (M) Rosa Eriksen (M) Marlene Harpsøe (DD) nfm. Karina Adsbøl (DD) Jens Henrik Thulesen Dahl (DD) Louise Brown (LA) Carl Andersen (LA) Birgitte Bergman (KF) Per Larsen (KF) Pia Kjærsgaard (DF) Kirsten Normann Andersen (SF) fmd. Theresa Berg Andersen (SF) Claus Jørgensen (SF) Peder Hvelplund (EL) Lotte Rod (RV) Sascha Faxe (ALT)

Siumut, Inuit Ataqatigiit, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	50	Dansk Folkeparti (DF)	7
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	24	Radikale Venstre (RV)	6
Danmarksdemokraterne – Inger Støjberg (DD)	15	Alternativet (ALT)	5
Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Siumut (SIU)	1
Liberal Alliance (LA)	15	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Moderaterne (M)	13	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	10	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Enhedslisten (EL)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	6